

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Plzeň

Inspekční zpráva

Mateřská škola Nepomuk, okres Plzeň-jih

Na Vinici 395, 335 01 Nepomuk

Identifikátor: 600 070 034

Zřizovatel: Město Nepomuk, Náměstí 261, 335 01 Nepomuk

Školský úřad Plzeň-jih, Čermákova 18, 320 16 Plzeň

Termín konání orientační inspekce: 18. října, 19. a 21.října 1999

Čj.	046 192/99-1007
Signatura	od3at101

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Mateřská škola využívá pro plánování výchovně vzdělávací činnosti Program výchovné práce pro mateřské školy, schválený MŠ ČSR pod čj. 33 483/83-201. Vzdělávací materiál je následně učitelkami modifikován do týdenních plánů. V jejich obsahu a pojetí přetrvává dominance jednotlivých výchovných složek, bez využití možnosti plánovat vzdělávací činnost v komplexních tématických celcích. V některých případech jsou cíle výchovně vzdělávací činnosti zaměňovány s obsahem plánované činnosti a nejsou dostatečně diferencovány vzhledem k věku a potřebám dětí. Konceptní cíle stanovené v ročním plánu nejsou adekvátním způsobem zapracovávány do plánování vzdělávací činnosti v jednotlivých třídách.

Pedagogické pracovnice věnují systematickou pozornost plánování a přípravě vzdělávací činnosti, ale nepreferují při tom dostatečně současné trendy předškolní výchovy.

Úroveň plánování a přípravy vzdělávací činnosti je dobrá.

Podmínky vzdělávací činnosti

Mateřská škola má pro svoji výchovně vzdělávací činnost velmi dobré personální podmínky. Všechny pedagogické pracovnice školy jsou odborně a pedagogicky způsobilé ve smyslu vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb. Pedagogický sbor je stabilizovaný, s dlouholetou pedagogickou praxí. Ředitelka a jedna učitelka absolvovaly kurz pro logopedické asistenty akreditovaný MŠ ČSR. Vzhledem k více než šestileté logopedické praxi jsou způsobilé v souladu s Metodickým pokynem MŠMT ČR k zabezpečení logopedické péče ve školství čj. 21 224/98-24 k činnosti logopedického asistenta v mateřské škole. Všechny učitelky, kromě jedné, pracují na plný úvazek. Organizace a využití jejich pracovní doby je efektivní. V důsledku snížení hodin přímé výchovné činnosti pedagogických pracovníků, dle Nařízení vlády ze dne 28. června 1999, však již není možné denní souběžné působení učitelek ve třídě, které umožňovalo průběžnou individuální práci s dětmi.

Mateřská škola je umístěna v klidové části městské sídlištní čtvrti. Je obklopena dobře udržovanou zahradou se vzrostlou zelení, která svým vybavením poskytuje dětem prostor k rekreačním a pohybovým činnostem. Vnitřní uspořádání mateřské školy je odlišné. V původní části budovy jsou dvě menší třídy a herny, ve kterých jsou umístěny nejmladší a mladší věkové skupiny dětí. Výrazným nedostatkem těchto tříd je malá kobercová plocha v jednotlivých hernách. Vzhledem k tomu, že děti provozují své herní aktivity převážně na zemi, není z těchto důvodů dostatečně zohledněno jejich zdravotní hledisko a hrozí nebezpečí častějšího nachlazení. Tento problém je již vyřešen v novější části budovy, kde jsou obě herny celoplošně pokryty kobercem. Prostorové členění všech tříd tvoří funkční a bezpečné prostředí, které podněcuje děti ke spontánním i plánovaným činnostem. Pátá třída je v současné době využívána jako hudebna a tělocvična pro všechny třídy. Veškeré prostory jsou čisté, světlé, s odpovídající teplotou. Vybavení hračkami a pomůckami je funkční a děti k nim mají volný přístup. Při jejich postupném doplňování vycházejí učitelky z potřeb dětí, s ohledem na finanční možnosti školy. V jednotlivých třídách je v knihovnách uspokojivá nabídka dětské a odborné literatury.

Dodržování psychohygienických zásad nebylo ve sledovaných třídách při výchovně vzdělávací činnosti vždy plně respektováno. Nedostatky se projeví v nevyváženosti spontánních a řízených aktivit zvláště ve třídách 5 - 6letých dětí. Časový prostor pro hru byl v jedné třídě

krácen, řízená činnost probíhala frontálně, bez potřebné aktivizace a relaxace. Tím nebyla uspokojivě respektována schopnost koncentrace dětí přiměřeně k jejich věku.

Pitný režim je ve třídách zajištěn, ale není optimálně využíván. Děti nejsou učitelkami vedeny a podněcovány k průběžnému pití.

Specifické podmínky pro talentované děti vytváří škola prostřednictvím nabízených zájmových aktivit z oblasti hudební (hra na zobcovou flétnu) a seznamování se s německým jazykem. Systematická péče je věnována 2x týdně dětem s odkladem školní docházky.

Personální, materiální a psychohygienické podmínky pro zajištění pedagogické činnosti školy jsou na dobré úrovni.

Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti

Organizace a formy výchovně vzdělávacích činností vycházely z tradičního členění dne na základě spontánní hry, režimových momentů a pravidelného zařazování společných, frontálně řízených činností. Ve všech sledovaných třídách probíhala velmi dobře organizace činností podporujících samostatnost dětí při sebeobsluze a úroveň společenských a kulturních návyků. Při spontánních činnostech byl vytvářen prostor pro individuální a skupinovou práci, včetně preference vzájemné spolupráce dětí a příležitostí k volnému pohybu. V režimových momentech nebyla vždy vhodně promyšlena organizace činností tak, aby děti na sebe nemusely dlouho pasivně čekat. Tímto se ztěžuje přechod od jedné činnosti ke druhé a děti pak ztrácejí o některé aktivity zájem. Užívané metody a formy řízených činností byly ovlivněny konzervativním přístupem učitelek k realizaci výchovně vzdělávací činnosti. V důsledku toho převládala zvláště ve 3. a 4. třídě metoda rozhovoru, nácvik dovedností a vědomostí pomocí stereotypního opakování, s cílem formální přípravy na základní školu. Nebyl využit prostor pro zapojení aktivizačních metod, spontánního učení, včetně individuální a skupinové práce, jako prostředku pro uplatnění připravovaných i náhodně vzniklých situací k učebním příležitostem.

Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti byly hodnoceny na průměrné úrovni, pozitiva a negativa v rovnováze.

Motivace a hodnocení

Průběžná i vstupní motivace prolínala činnostmi ve sledovaných třídách nestejnou měrou. Nej kvalitněji byla motivace promyšlená ve třídě 3 - 5letých dětí, kde nenásilně a velmi podnětně postupovala všemi činnostmi a vyvolávala u dětí kladné a citově bohaté zážitky. Nejméně bylo využíváno vhodně volené motivace ve 4. třídě, kde řízení činností bylo realizováno sice v příjemné a klidné atmosféře, ale s autoritativním působením učitelky. Hodnocení dětí bylo prováděno ve všech sledovaných třídách průběžně, většinou pozitivně. Učitelky sledovaly zapojení a chování dětí v průběhu jednotlivých činností a citlivě působily na dítě v případě jeho nejistoty či malé sebedůvěry.

Při realizaci výchovně vzdělávacích činností převládala vstupní motivace, nedoceněna zůstávala průběžná motivace zvláště u 5 - 6letých dětí. Hodnocení dětí bylo většinou pozitivní, malou měrou však byly oceňovány konkrétní projevy dětí. Motivace a hodnocení byly využívány na dobré úrovni.

Interakce a komunikace

Ve všech sledovaných třídách byla vytvořena a respektována pravidla oboustranné komunikace, která probíhala v přirozeném a přátelském duchu. V chování mezi dětmi se projevovaly velmi pěkné vzájemné vztahy. V průběhu spontánních činností měly děti dostatek

prostoru k otevřené komunikaci mezi sebou a dospělými. Učitelky měly snahu pozitivně ovlivňovat psychosociální klima výchovně vzdělávací činnosti, ale v řízených činnostech dominoval jejich verbální projev a manipulativní vedení dětí. Přestože má rozvíjení řeči nesmírně významnou funkci a je jedním z nejdůležitějších úkolů výchovně vzdělávací práce v mateřské škole, nebyla otevřenost a spontaneita dětí v řízených činnostech podporována a oceňována. Důvodem byla neopodstatněná snaha učitelek udržet maximální kázeň dětí.

Pozitivní komunikační prostředí je vytvářeno při spontánních činnostech a režimových momentech. Při řízených činnostech jsou patrné rezervy ve vytváření prostoru pro volné vyjadřování a rozvoj aktivní slovní zásoby dětí. Interakce a komunikace je realizovaná na dobré úrovni.

Spontánní činnosti

Ve vnitřním řádu školy je ředitelkou vymezen dostatečný časový prostor pro ranní hry, pobyt venku a odpolední spontánní činnosti. Při ranních hrách byl kromě jedné třídy plně respektován časový prostor pro volnou hru. Děti měly možnost rozvíjet své pohybové dovednosti, uplatnit vlastní fantazii a tvořivost. Měly volný přístup k hračkám a pomůckám, které si vybíraly dle vlastní potřeby. Byly schopny vydržet u jednotlivých aktivit a prokazovaly dostatečné dovednosti ke strukturování herních situací. Při tvořivých hrách byly zaznamenány prvky vzájemné spolupráce a komunikace mezi dětmi, převládala příjemná, klidná a přátelská atmosféra. Učitelky vstupovaly do her nenásilně a respektovaly potřebu dětí a jejich zájmy.

Spontánní činnosti byly rozvíjeny na velmi dobré úrovni.

Řízené činnosti

Řízené vzdělávací činnosti jsou, dle kontroly zápisů ve třídních knihách, zařazovány rovnoměrně. V průběhu inspekční činnosti byly vedeny v tradičním pojetí, s dominancí jedné výchovné složky (hudební výchovy, literární výchovy a rozvíjení matematických představ). Všechny učitelky byly na svoji výchovně vzdělávací práci připraveny, ale diferenciací úkolů a stanovení cílů nebylo vždy optimální. Průběh činností, zapojení dětí a rozvoj jejich dovedností bylo ovlivněno konzervativním přístupem k realizaci řízené činnosti. Frontální vedení neumožňovalo dětem volbu mezi spontánní a řízenou aktivitou. Zvolené metody nedávaly prostor k rozvíjení dítěte ve všech oblastech (motorické, poznávací, emocionální, etické a sociální), ale kladly důraz na stereotypní opakování získaných dovedností a vědomostí v dané výchovné složce.

Ve vedení řízených činností se vyskytla slabá místa.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Výchovně vzdělávací práce v mateřské škole je systematická. Převládá zde pozitivní sociální klima, učitelky mají k dětem hezký a vstřícný vztah. Na velmi dobré úrovni byly sebeobslužné a hygienické návyky dětí, včetně kultury stolování. Pro spontánní činnosti je v režimu dne vyčleněn dostatečný časový prostor (spontánní hra musí být chápána jako hlavní činnost předškolního dítěte a z vývojového hlediska jako optimální pro harmonický rozvoj psychických funkcí). Děti získávají v mateřské škole velmi dobré znalosti a dovednosti, ale užívané metody a formy výchovně vzdělávací práce neodpovídají současným trendům v předškolní výchově. Formální příprava dětí na základní školu je zde neúměrně preferována. Učitelkami nebyly v době inspekce využívány individuální a skupinové formy

práce, které nabízí dětem více příležitostí tvořit, hledat vlastní alternativy, ale i přizpůsobovat se stanoveným pravidlům. Kvalitu a efektivitu výchovně vzdělávací práce negativně ovlivňovala absence smyslové výchovy, tvořivé dramatiky či učení prožitkem.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

V koncepčních záměrech, které byly přijaty pedagogickým sborem se mateřská škola orientuje na ekologický program. Charakter školy, její umístění a základní orientace školy předurčuje úspěšnost plnění stanovených cílů. Představy o tom, jaký by měl být obsah výchovně vzdělávacího působení jsou jasně stanoveny. Roční plán, který navazuje na koncepční záměry, však postrádá souvislosti mezi stanovenými cíly a prostředky. Dílčí nedostatky byly shledány v nedostatečné promyšlenosti, jak organizovat činnosti seskupené kolem ústředního tématu (získávání nových zkušeností a poznatků, nácvik dovedností a estetické a etické prožitky). Další střednědobé a krátkodobé plánování úkolů výchovně vzdělávací činnosti vychází z písemně vypracovaného hodnocení předchozího školního roku. Roční plán zahrnuje všechny oblasti řízení a důležité akce, včetně stanovení termínů. Kontrola plnění plánu je průběžná a bude rovněž náplní pedagogických rad. Zpracování ročního plánu je funkční a reálné vzhledem k velikosti a podmínkám předškolního zařízení.

Plánování je realizováno na dobré úrovni.

Organizování

Organizační uspořádání předškolního zařízení je stanovené rozvrhem přímé výchovné práce pedagogických pracovníků, pracovní dobou a pracovními náplněmi jednotlivých zaměstnanců školy, vnitřním řádem a režimem dne. V těchto dokumentech jsou uvedeny povinnosti zaměstnanců a rodičů, jejich práva nejsou upřesněna. Rozvržení přímé výchovné práce je efektivní, souběžné působení učitelek je využito k realizaci zájmových kroužků a logopedické prevenci. Kontrolovaná povinná dokumentace je vedena přehledně, na platných tiskopisech, v souladu s § 45b zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Informační systém je funkční. Zaměstnanci i rodiče jsou informováni včas, prostřednictvím osobního kontaktu s ředitelkou, nástěnek, pedagogických a provozních rad a třídních schůzek. Pedagogické rady, jejichž obsahem jsou důležité organizační záležitosti a pedagogická analýza, jsou realizovány 3x ročně. V průběhu školního roku svolává ředitelka dle aktuální potřeby operativně krátké pedagogické rady. Ochrana důvěrných informací a dat je zajištěna. Mateřská škola má snahu být otevřená rodičům a nabízí jim volný vstup do tříd s možností účasti při výchovně vzdělávací činnosti jejich dětí. Této nabídky rodiče využívají pouze sporadicky. Častěji vyhledávají poradenskou činnost mateřské školy, kdy mají potřebu řešit aktuální problémy dítěte.

Mateřská škola vytváří prostor pro zájmové aktivity, společné zábavné akce, divadelní představení, výstavky prací dětí a besídky s rodiči. Vyvíjí snahu o prohloubení aktivní spolupráce se základní školou.

Funkčnost organizačního uspořádání provozu a chodu mateřské školy je na velmi dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Při vedení pracovníků uplatňuje ředitelka demokratický styl řízení. V jednání se zaměstnanci je přímá a vzniklé problémové situace řeší operativně. Ve vlastní řídicí činnosti reaguje pružně na nové podněty a informace. Adekvátním způsobem je analyzuje a pracuje s nimi. V pravidelném hodnocení pracovníků má ředitelka vytvořen optimální systém. Stanovená kritéria jsou rozpracovaná zcela konkrétně, dle pracovního zařazení. Vyhodnocování je prováděno na základě průběžného bodování jednotlivých kritérií. Odměny přiznává pracovním za práci navíc, případně za ztížení pracovních podmínek při dlouhodobějších absencích. Tento hodnotící systém je založen na objektivním posouzení kvality práce a všechny pracovníce jsou s ním srozuměny. Vytvářením podmínek pro další vzdělávání se snaží ředitelka zajistit odbornost učitelek při práci s dětmi s odkladem školní docházky, se seznamováním se s německým jazykem a provádění logopedické prevence. Svoji vlastní řídicí činnost zkvalitňuje dvouletým studiem Managementu pro řídicí pracovníky MŠ při SŠ Plzeň-jih.

Vedení a motivování lidí je realizováno na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Vnitřní kontrolní systém má ředitelka rozpracován na kontrolu plnění pracovních povinností všech zaměstnanců a na hospitační činnost při realizaci výchovně vzdělávacího procesu. Kontrola povinností vyplývajících z Pracovního řádu a ze stanovených náplní práce je ředitelkou prováděna denně, vytýčené úkoly v plánu kontrol 1x za měsíc. Drobné nedostatky jsou řešeny operativně, závažnější zjištění jsou dokladována v písemné formě, se stanovením následných opatření. Cíle hospitační činnosti jsou rozpracovány do jednotlivých měsíců školního roku. Hospitace ve třídách jsou prováděny pravidelně a systematicky. O jejich výsledcích jsou vedeny zápisy, ze kterých je na základě stanovených doporučení patrné odborné metodické vedení učitelek. Závěry hospitační činnosti ředitelky jsou totožné se zjištěním České školní inspekce. Pro hlubší účinnost kontrolního mechanismu je nutné, aby ředitelka kladla větší důraz na důsledné plnění zadaných doporučení ze strany učitelek.

Kontrolní činnost je realizována na velmi dobré úrovni.

Hodnocení kvality řízení

Ředitelka Alena Marušincová byla jmenována do funkce s účinností od 1. listopadu 1991 čj. 1292/škol/91 a v této funkci byla potvrzena dne 15. dubna 1998 čj. 11639/98-25. Ze zjištěných skutečností je zřejmé, že zodpovědně, koncepčně a promyšleně plní úkoly a povinnosti, které vyplývají z její funkce. Systematickým plánováním, funkčně stanovenou organizací, účelnou motivací a systematickou kontrolou dosahuje velmi dobré úrovně řízení školy. Ke své vlastní práci přistupuje kriticky, objektivně dokáže analyzovat svoji řídicí činnost i pedagogickou práci učitelek. Větší pozornost je nutné věnovat dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřením na nové metody a formy výchovně vzdělávací práce a psychologii dítěte předškolního věku.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Podkladová inspekční dokumentace, dotazník pro ředitele před inspekci,
- rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 876/99 ze dne 9. 6. 1999, výkaz o mateřské škole k 30. 9. 1999,
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99, roční plán Mateřské školy Nepomuk na rok 1999/2000
- Jmenovací dekret ze dne 1. 11. 1991 čj. 1292/škol./91, potvrzení ve funkci ze dne 15. 4. 1998 čj. 11 639/98-25
- vnitřní řád školy, organizační řád školy
- pracovní náplně zaměstnanců, stanovení pracovní doby provozních pracovníků, rozvrhy přímé výchovné práce pedagogických pracovníků, přehled o dalším vzdělávání,
- plán a zápisy z pedagogických rad,
- hospitační záznamy,
- přihlášky dětí do mateřské školy, rozhodnutí o přijetí do mateřské školy, rozhodnutí o odkladech školní docházky, evidenční listy dětí, přehled docházky dětí,
- Přehledy výchovné práce, týdenní plány.

ZÁVĚR

Mateřská škola stanoveným programem plní svoji funkci, dětem nabízí příjemné prostředí a soustavnou výchovně vzdělávací péči. V dalším období by bylo vhodné zaměřit pozornost v oblasti výchovně vzdělávací práce na inovaci metod a forem řízených činností tak, aby byla upřednostňována smyslová a sociální výchova a individualita dítěte. Pro zkvalitnění materiálních a psychohygienických podmínek vybavit herny 1. a 2. třídy celoplošným kobercem a důsledně zabezpečovat pitný režim dětí.

Kvalita řízení je na velmi dobré úrovni. K jeho dalšímu zefektivnění by bylo prospěšné stanovit priority vzdělávání pedagogických pracovníků v přímé návaznosti na závěry České školní inspekce.

Na základě zjištěných výsledků dosahuje mateřské škola celkově dobré úrovně.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně ve prospěch dětí a realizace výchovně vzdělávacího programu mateřské školy.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

V Rokycanech dne 11. listopadu 1999

Razítko

Školní inspektor

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Eva Brabcová

Brabcová v. r.

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. listopadu 1999

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení

Podpis

Alena Marušincová

Marušincová v. r

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	99-11-15	199/99
Zřizovatel	99-11-15	198/99

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		nebyly podány